

Kommunane i Møre og Romsdal

Rundskriv 3-2014 – RMP - Saksbehandlingsrutinar for tilskot gjennom Regionalt miljøprogram (RMP) for Møre og Romsdal søknadsomgangen 20. august 2014

Dette rundskrivet beskriv saksbehandlingsrutinar for tilskot gjennom Regionalt miljøprogram for søknadsomgangen 20.08.2014. Rundskrivet erstattar rundskriv 3-2013 RMP.

Statens landbruksforvaltning har sendt ut rundskriv 14/1-12 – Forvaltningsrutiner for regionale miljøtilskudd. Dette rundskrivet inneheld viktige datoar og rutinar felles for alle fylka.

Sjå rundskriv 2/2014 RMP, som inneheld kommentarar til reglane. Rundskriva finst på nettsidene til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, www.fylkesmannen.no/mr. Der finst òg ei lenke til forskrifta, som er å finne på www.lovdata.no.

2013 var første året i ein ny planperiode og med nytt søknadssystem for miljøprogram distribuert via internett, heilt til søkjaren. Det innebar nye rutinar for saksbehandling.

Det vert no lagt opp til at standard metode for levering av søknad er internett. Søknadsmaterieill vert ikkje utarbeidd i trykt form. Det er laga eit enkelt ark med informasjon om tiltaka i fylket vårt, kvar det finst meir informasjon og korleis søknaden kan leverast. Dette blir i juli månad sendt til alle som søkte om produksjonstilskot i august 2013 eller januar 2014. Utfyllande informasjon om miljøprogrammet, forskrift og rundskriv er publisert på www.fylkesmannen.no/mr, Materiellet frå Fylkesmannen er utforma på nynorsk. I eStil kan søkjaren sjølv velje målform.

Det er etablert nye rutinar for registrering av kontonummer, der søkjaren sjølv må registrere og oppdatere rett kontonummer.

Saksbehandlingsrutinene for tilskot gjennom Regionalt miljøprogram og produksjonstilskot i jordbruket er i prinsippet nokså like. Det er nøyaktig dei same forvaltningsrettslege prinsippa som gjeld. Største skilnaden er at kommunen godkjenner og attesterer utbetaling av RMP-tilskot i eStil, både ved ordinær utbetaling og ved seinare resultat av vedtak i klagesak.

Innhold

1	Fristar	3
2	Saksbehandling	3
2.1	Ulike forvaltningsnivå sine roller/oppgåver	3
2.1.1	Kommunen.....	3
2.1.2	Fylkesmannen i Møre og Romsdal.....	3
2.1.3	Landbruksdirektoratet.....	3
2.2	Utsending av søknadsmateriell	3
2.3	Søknad og bruk av skjema.....	4
2.4	Søknadsfrist.....	4
2.5	Behandling av søknadane	4
2.6	Avvising av søknader – levering etter fristen	4
2.7	Førebels behandling i kommunen.....	5
2.8	Maskinell behandling	6
2.9	Habilitet	6
2.10	Førehandsvarsel	6
2.11	Kommunen sitt vedtak	7
2.11.1	Krav til grunngjeving.....	7
2.11.2	Avkorting.....	7
2.11.3	Sanksjonar	7
2.12	Stopp av søknader.....	8
2.13	Søknader som skal avslåast	8
2.14	Dispensasjon - forskrifta § 18	8
2.15	Klage	8
2.16	Tilbakebetaling/omgjering av vedtak.....	9
2.17	Motrekning og utlegg	10
2.18	Offentleg innsyn	10
3	Utfylling og retting av søknader.....	10
3.1	Særskilt om enkelte ordningar	10
3.1.1	Tilskot til drift av beitelag	10
3.1.2	Tilskot til skjøtsel av slåttemark	10
3.1.3	Tilskot til skjøtsel av bratt areal	10
3.1.4	Tilskot til drift av beitelag.....	11
3.1.5	Tilskot til beiting av kystlynghei	11
3.1.6	Tilskot til tilrettelegging av fuglebiotopar.....	11
3.1.7	Tilskot til seterdrift med mjølkeproduksjon	11
3.1.8	Tilskot til stell av automatisk freda gravminne på innmark.....	11
3.1.9	Tilskot til utsett jordarbeiding	12
4	Maskinelle kontrollar	12
5	Stikkprøvekontroll	12
6	Utlevering av data frå søknader om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram	13

1 Fristar

Fristane går fram av rundskriv 14/1-12, jf ovanfor. Det skal berre leggest til at søknadsfristen i Møre og Romsdal er 20.08. Beitelag har søknadsfrist 01.11.

2 Saksbehandling

2.1 Ulike forvaltningsnivå sine roller/oppgåver

Nedanfor følgjer ei kort oppsummering av hovudpunkta til dei ulike forvaltningsnivåa.

2.1.1 Kommunen

Kommunen tek imot søknadane. Søknad skal leverast til den kommunen der driftssenteret ligg.

Beitelag som har dyr på beite i fleire fylke, skal søkje om tilskot i det fylket der dei fleste dyra beiter. Kommunen skal godkjenne nye beitelag. I tvilstilfelle vil Fylkesmannen i Møre og Romsdal avgjere kvar søknaden skal leverast.

Kommunen bør i størst mogleg utstrekning oppmuntre og hjelpe søkjarane til å levere søknaden elektronisk, t.d. ved å tilby datamaskin på kontoret, der søkjarene kan registrere sjølve, eventuelt med bistand eller på anna måte hjelpe søkjarane.

Dersom søkjarar vender seg til kommunen for å få søknadsskjema, kan dette skrivast ut frå eStil.

Dersom overordna organ tek ei klage til følgje, slik at dette medfører utbetaling av meir tilskot, må kommunen effektivere dette i eStil.

Du finn meir om saksbehandling i rundskriv 14/1-12 SLF og i brukarretteleing på eStil-portalen.

2.1.2 Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Fylkesmannen i Møre og Romsdal fastset forskrift og retningslinjer, utarbeider og distribuerer materiell, informerer og gjev råd og hjelp til kommunane. Fylkesmannen kan ikkje registrere eller behandle søknader.

Fylkesmannen behandlar og avgjer klager på vedtak kommunen har fatta.

2.1.3 Landbruksdirektoratet

Landbruksdirektoratet behandlar klager på vedtak fatta av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksdirektoratet utviklar og legg til rette saksbehandlingssystem for registrering og behandling av søknader, kontroll og utbetaling av tilskot.

2.2 Utsending av søknadsmateriell

Fylkesmannen sende i juli orientering om Regionalt miljøprogram til alle som søkte produksjonstilskot i august 2013 eller januar 2014. Informasjonen ga ei oversikt over tiltaka i RMP og opplysningar om kvar meir informasjon og søknadsprosedyre kunne finnast. På www.fylkesmannen.no/mr finst all informasjonen Fylkesmannen har distribuert, og der er

lenke til Landbruksdirektoratet si nettside. Kommunen blir oppmoda om å publisere informasjon på si nettside, og gjerne legge inn lenker til anna informasjon om miljøprogrammet.

2.3 Søknad og bruk av skjema

Søknaden bør leverast elektronisk via www.landbruksdirektoratet.no eller eventuelt www.altinn.no. Dei som ikkje kan levere elektronisk, må få hjelp til å levere elektronisk eller få utskrift frå eStil for å levere skriftleg. Skriftlege søknader må ha dei same vedlegga som det som blir registrert i eStil. Andre former for søknad skal avvisast.

2.4 Søknadsfrist

Søknadsfristen er 20. august. Det betyr at søknader som er postlagt i løpet av 20. august er levert innan fristen. Søknadsfristen for beitelaga er 1. november. Søknader kan leverast inntil 20 virkedagar etter fristen, mot ein reduksjon i tilskotet på 1000 kroner per virkedag.

2.5 Behandling av søknadane

Kommunen fattar vedtak om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, jf forskrift om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, Møre og Romsdal § 18. Vedtak etter denne forskrifta er enkeltvedtak, og reglane i forvaltningslova gjeld. Merk særleg kapitla IV - VI.

Dei same saksbehandlingsreglane om behandling av søknader om produksjonstilskot, som SLF har gjort greie for i sitt rundskriv Rundskriv 13/1-2 frå SLF gjeld òg for behandling av søknader om tilskot gjennom Regionalt Miljøprogram. Rundskrivet inneheld utdjujing og praktisk bruk av saksbehandlingsreglane i forvaltningslova.

2.6 Avvising av søknader – levering etter fristen

Avvising er å la vere å ta ei sak opp til behandling, fordi dei formelle vilkåra for å behandle saka ikkje er oppfylte.

Kommunen går først gjennom søknaden og kontrollerer at den er fullstendig utfylt, og at nødvendig dokumentasjon er vedlagt. Skriftlege søknader utan underskrift skal returnerast til søkjaren for underskrift. Skjemaet skal vere fullstendig utfylt, og alle spørsmål skal svarast på. Berre den som har tilstrekkeleg rolle i føretaket kan underteikne søknaden. Dersom søknaden manglar organisasjonsnummer, eller kjem inn meir enn 20 virkedagar etter søknadsfristen, skal den avvisast. Søkjaren bør samtidig få orientering om mulegheitene til å søkje dispensasjon frå denne regelen. Fylkesmannen kan gje dispensasjon i særlege tilfelle.

Søknaden er levert når den er levert på internett, skriftleg søknad postlagt eller levert til kommunen. Det må takast rimeleg omsyn til postgangsdagar. Merk at det er høve til å levere søknaden inntil 20 virkedagar etter søknadsfristen. eStil vil bruke registrert mottatt dato til å berekne reduksjon i tilskot for søknader som er levert etter søknadsfristen. Det er derfor viktig at mottatt dato er korrekt registrert. Den som leverer søknaden etter fristen den 20.08., bør orienterast om konsekvensane og høvet til å søkje Fylkesmannen om dispensasjon i særlege tilfelle. Dersom søkjaren har gløymt å levere i tide, er det ikkje grunn for å innvilge dispensasjon frå søknadsfristen.

Det er felles reglar for heile landet på dette området.

Regelen om høve til å levere søknad etter fristen er innført m.a. for å forenkla saksbehandlingen i slike tilfelle. Reduksjonen er å forstå som ein negativ tilskotssats på lik linje med tilskot per dyr eller dekar.

Søkjara som ikkje er registrert i Einingsregisteret innan søknadsfristen 20. august, har ikkje rett til å søkje om tilskot. Kommunen bør ta kontakt med søkjaren før den eventuelt blir avvist. Det bør opplysast om høvet til å søkje Fylkesmannen om dispensasjon frå søknadsfristen og kravet om registrering i Einingsregisteret innan søknadsfristen. Dispensasjon kan gjevast i særlege tilfelle.

Kommunen må sjølv fatte vedtak om avvising, og sende melding om dette til søkjaren. Eit vedtak om avvising har same verknad som eit enkeltvedtak, og reglane i forvaltningslova om grunngeving og klage gjeld.

2.7 Førebels behandling i kommunen

Søknaden om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram som er registrert i eStil, vil vise i innboksen til alle som har rolla som saksbehandlar eStil i den enkelte kommune. Skriftlege søknader skal leverast til kommunen der føretaket har driftssenter. Dersom eit føretak driv tilskotsberettiga verksemd i fleire kommunar, skal søknaden sendast til den kommunen der føretaket sitt driftssenter ligg.

Alle føretak som søkjer om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, må vere registrert og knytt til korrekt landbrukseigedom i Landbruksregisteret, før søknaden kan registrerast. Dersom dette ikkje er tilfelle, må kommunen sende endringsblanketten for føretak og bedrift til Fylkesmannen. Kommunen kan sjekke kva som ligg i Landbruksregisteret ved å slå opp direkte i Landbruksregisteret eller gjennom LIB. Føresetnaden for å få registrert eit føretak i Landbruksregisteret er at føretaket først er registrert i Einingsregisteret, og har ei aktiv bedrift. Dersom føretaket har ei avslutta bedrift innan jordbruk, kan Fylkesmannen kontakte Einingsregisteret om saka. Dersom føretaket tidlegare var registrert i ein annan bransje, må føretaket sjølv kontakte Einingsregisteret, for å få registrert ei bedrift for jordbruksdrift for føretaket sitt. Opplysningar om registrerte føretak med undereiningar (bedrift) finst på www.brreg.no.

Det er klokt å rekne ekstra god tid på saksbehandling ved registrering av føretak og bedrifter i tidsrommet omkring søknadsfristen.

Kommunen gjer ein førebels kontroll av om opplysningane i søknaden er logiske og korrekte, og at vilkåra er oppfylt. Dersom søknaden oppfyller desse krava, kan den sendast vidare.

Søknader som ikkje fyller vilkåra for utbetaling av produksjonstilskot eller tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, skal avslåast. Vedtak om avslag er eit enkeltvedtak, og reglane i forvaltningslova om grunngeving og klage gjeld. I slike tilfelle bør kommunen skrive eige vedtak utanfor eStil, og sende det til søkjaren. Dersom eventuell klage vert etterkomen, kan søknaden opnast opp att i eStil, og følgje normale behandling fram til utbetaling.

I særlege tilfelle kan Fylkesmannen i Møre og Romsdal gje dispensasjon frå reglane i forskrifta. Søkjaren bør opplysast om høvet til å søkje Fylkesmannen om dispensasjon, dersom det er grunnlag for det. Søknader om dispensasjon bør behandlast så tidlig som muleg. Sjå nærare om dette i kapittel 0.

Kommunen skal berre rette opplysningane søkjaren har gitt etter samråd med søkjaren. Unntak frå dette er openberre skrivefeil. Dersom kommunen oppdagar opplysningar i

søknaden som truleg ikkje er korrekte, men som ikkje nødvendigvis er skrivefeil, skal søkjaren kontaktast før retting blir utført. Det same gjeld dersom opplysningar manglar.

I forskrift om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram er det sett som vilkår at føretaket skal ha rett til produksjonstilskot. Dette inneber m.a. at føretaket enten er registrert i Meirverdiavgiftsmanntalet innan søknadsfristen, eller har hatt ei samla omsetning og uttak av avgiftspliktige varer og tenester på minst 20 000 kroner i løpet av de siste 12 månedane før registreringsdatoen. Registreringa i Meirverdiavgiftsmanntalet vil bli kontrollert i maskinell kontroll for søknad om produksjonstilskot. Det er derfor ikkje nødvendig at kommunen gjer ei grundig vurdering av om registreringa stemmer før søknaden blir sendt vidare i systemet. Dersom føretaket ikkje er registrert i Meirverdiavgiftsmanntalet når søknadsfristen går ut, må føretaket ha hatt ei samla omsetning og uttak av avgiftspliktige varer og tenester på minst 20 000 kroner i løpet av de siste 12 månedane før registreringsdatoen. Søkjaren skal svare gjennom eigenerklæring i søknaden på om føretaket tilfredsstillar kravet til omsetning. Kommunen har rett til å krevje dokumentasjon frå føretaket på at kravet til omsetning er oppfylt.

2.8 Maskinell behandling

Søknadene blir maskinelt kontrollert i systemet. Kontrollane er ei hjelp til kommunen si behandling av søknadane. Søknader med feil vil få status Til behandling, og må opnast for ny behandling.

2.9 Habilitet

Reglar om habilitet finst i forvaltningslova kapittel II, (§§ 6-10), og er dei same som for søknad om produksjonstilskot. Sjå rundskriv 13/1-2 frå SLF.

2.10 Førehandsvarsel

I følgje forvaltningslova § 16 skal ein part, som ikkje allereie ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saka, varslast før vedtak vert gjort, og få høve til å uttale seg innan ein nærare fastsett frist. Saka skal vere best mogleg opplyst, og søkjaren skal få høve til aktivt å forsvare sine interesser.

Ved avkorting i tilskotet, for eksempel avkorting ved feil opplysningar, der søkjaren er informert i søknadsmateriellet og i rettleiingsheftet om faren for avkorting i tilskotet, er det ikkje nødvendig å sende førehandsvarsel til søkjaren. Søkjaren har i desse tilfella ved si underskrift på søknaden godteke at slik avkorting kan skje.

I saker om motrekning etter § 22 er det den som krev motrekning som har ansvaret for at søkjaren får varsel om kravet.

I saker om avkorting av tilskot gjennom Regionalt miljøprogram på grunn av brot på regelverk for jordbruksverksemd, jf. forskrifta § 21, skal søkjaren førehandsvarslast. Dersom t.d. Mattilsynet ikkje har varsla søkjaren om at deira vedtak om brot på reglar i dyrevelferdslova er sendt til kommunen med oppmoding om avkorting i tilskot, og at dette kan medføre at det skjer avkorting i tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, må kommunen sende førehandsvarsel til søkjaren om at oversendinga kan medføre avkorting.

I saker som gjeld krav om tilbakebetaling av for mykje utbetalt tilskot etter føreskrifta § 22 skal søkjaren òg førehandsvarslast om at kommunen har oppdaga at det har blitt utbetalt for mykje tilskot, at saka blir vurdert, og at utfallet av vurderinga kan bli at det kjem eit krav om

tilbakebetaling av tilskotet. I denne typen saker vil ikkje søkjaren få høve til å uttale seg utan at varsel blir sendt.

2.11 Kommunen sitt vedtak

Når alle søknadene er ferdig behandla, skal kommunen fatte vedtak ved å godkjenne utbetalinga. Nærare detaljar om dette finst i rettleiing på eStilportalen og i rundskriv 14/1-12, jf ovafor. Der etter skjer ei sentral masseutbetaling for heile landet, og søkjarane vert underretta om vedtaket gjennom tilskotsbrevet.

2.11.1 Krav til grunngjeving

Alle enkeltvedtak skal grunngjevast, jf. forvaltningslova §§ 24 og 25. Dersom søknaden om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram blir innvilga, vil tilskotsbrevet som blir produsert på vegne av kommunen, ivareta krava til grunngjeving. Tilskotsbrev vert automatisk produsert i eStil og lagra på kvar enkelt søknad. Brevet kan lastast ned av kommunen.

2.11.2 Avkorting

Dersom ein søknad skal avkortast etter forskrift om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram §§ 17, 20 eller 21, må kommunen avgjere omfanget og registrere det. Det vil komme meir detaljar om dette seinare.

Avkortinga må grunngjevast. Klagefristen går fram av tilskotsbrevet, og er 3 veker frå tilskotsbrevet er motteke. Sjå nærare om klagebehandling i kapittel 2.15. Ved avkorting som følgje av brot på regelverk for jordbruksverksemd, må søkjaren førehandsvarslast, sjå ovanfor.

Reduksjon i tilskotet på grunn av at søknaden er levert for seint, er ikkje avkorting, men ein negativ tilskotssats. Beløpet vert automatisk berekna for kvar virkedag i systemet, og blir spesifisert i tilskotsbrevet.

Beløp som vert avkorta, blir tilbakeført til det regionale miljøprogrammet i fylket vårt.

2.11.3 Sanksjonar

Kommunen har ansvar for å følgje opp dersom det er mistanke om at føretak prøver å få meir tilskot enn dei har rett til, eller har prøvd/fått tilskot, sjølv om vilkåra ikkje er oppfylt. Det bør leggest ein streng praksis til grunn.

Dersom det viser seg at føretaket har søkt om tilskot til større areal/fleire dyr enn det faktisk har, skal det ved store avvik vurderast avkorting etter forskrifta § 20, eller å melde føretaket for forsøk på bedrageri etter straffelova § 270, jf. § 49. Føretaket må ha vore klar over at det vart søkt om vesentleg meir areal/dyr enn det faktisk disponerte, eller det må ha handla grovt aktlaust. Sjå meir om aktsemd i rundskriv 13/1-2 frå SLF.

Dersom det viser seg at føretaket som søkte ikkje oppfylte grunnvilkåra, og dette blir oppdaga før tilskotet blir utbetalt, skal det vurderast å melde føretaket for forsøk på bedrageri etter straffelova § 270, jf. § 49. Føretaket må ha vore klar over at grunnvilkåret ikkje var oppfylt då det søkte. Dersom det etter at tilskotet er betalt ut viser seg at føretaket ikkje oppfylte grunnvilkåra, skal beløpet krevjast tilbake etter forskrifta § 22, og det skal vurderast å melde føretaket for bedrageri etter straffelova § 270.

2.12 Stopp av søknader

Søknader som blir feilmelde i dei maskinelle kontrollane og ikkje retta, blir ikkje utbetalte. Feilmelde søknader vil ha status «Til behandling», og søknader som er opna opp att for ny behandling, vil ha status «Under behandling». Ingen av desse statusane vil kunne gå til utbetaling.

Kommunen bør stoppe søknader, dersom det dukkar opp forhold ved søknaden som gjer at den bør vurderast nærare. Eksempel på dette kan være mistanke om felles økonomiske interesser, jf. forskrift om produksjonstilskot i jordbruket § 4, tredje ledd, mistanke om at det ikkje vert drive vanlig jordbruksproduksjon, jf. forskrift om produksjonstilskot i jordbruket § 3, eller dersom kommunen ønskjer å holde tilbake tilskot etter forskrifta § 20. Kommunen må varsle søkjaren, jf. ovanfor om førehandvarsel.

Søknader som vert stoppa, må vurderast nærare. Dersom kommunen kjem til at søknaden skal imøtekomast, må kommunen fatte vedtak i samsvar med forvaltningslova sine reglar, merk særleg kapitla IV - VI.

Dersom kommunen kjem til at søknaden skal avslåast, må kommunen fatte vedtak om dette.

2.13 Søknader som skal avslåast

Kommunen behandlar og kan avgjere søknader fortløpande, inklusiv avslå eller avvise søknader. Dette bør skje så snart behandlinga tillet det. Kommunen skriv i slike tilfelle vedtak utanfor eStil, og sender det til søkjaren. Skulle søkjaren klage på vedtaket, og den blir imøtekomen, kan søknaden opnast opp att og følgje normal saksbehandling fram mot utbetaling.

2.14 Dispensasjon - forskrifta § 18

Fylkesmannen i Møre og Romsdal kan i særlege tilfelle gi dispensasjon frå forskrift om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram for Møre og Romsdal. Les meir om dispensasjon i rundskriv 2/2014 frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Søklarar som treng dispensasjon for både søknad om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram og produksjonstilskot, kan søkje om dette samla. Det må då opplysast at dispensasjons-søknaden gjeld begge tilskotsordningane.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har ansvar for at saka er tilstrekkeleg opplyst/ dokumentert før vedtak om dispensasjon vert gjort, jf. forvaltningslova § 17 første ledd. Kommunen skal førebu søknader om dispensasjon ved å skaffe alle relevante opplysningar som talar for eller mot dispensasjon. Dette skal sendast til Fylkesmannen i Møre og Romsdal med tilråding. Kommunen må i utgreinga vurdere begge separat, og gjere tydeleg om ev tilråding gjeld den eine eller begge tilskotsordningane.

2.15 Klage

Dersom klage ikkje kan imøtekomast, behandlar Fylkesmannen i Møre og Romsdal klager på vedtak fatta av kommunen, og SLF behandlar klager på vedtak om dispensasjon og omgjerding, som Fylkesmannen har fatta.

Melding om vedtak blir gitt på ulike vis:

- i tilskotsbrevet, som blir produsert på vegne av kommunen ved hovedutbetalinga
- i vedtak fatta av kommunen i samband med klage, eller
- i vedtak frå Fylkesmannen i Møre og Romsdal eller SLF.

Enkeltvedtak kan påklagast, jf. forvaltningslova § 28.

Klagefristen er 3 veker frå søkjaren får vedtaket, jf. forvaltningslova § 29. Klagen skal sendast til kommunen, jf. forvaltningslova § 32.

Når kommunen får klagen, kan den i følge forvaltningslova § 33 enten:

- ✓ oppheve/endre vedtaket, dersom den finn klagen grunngeven. Kommunen orienterer søkjaren om det nye vedtaket.

eller

- ✓ dersom kommunen ikkje finn klagen grunngeven, sende dokumenta i saka saman med ei tilråding til fylkesmannen, som fattar endelig vedtak.

Dersom omgjeringa fører til utbetaling av meir tilskot, skal kommunen registrere dette i eStil. eStil vil automatisk berekne tilskot på grunnlag av data i kart og søknad, og trekkjer automatisk frå eventuelt tidlegare utbetalt tilskot. Kommunen skal ikkje trekke frå tidlegare utbetalt. Det er berre avkortingar som skal først inn i søknaden.

Fylkesmannen har ansvaret for at saka er tilstrekkelig opplyst/dokumentert før det vert gjort vedtak i klagesaka. Fylkesmannen kan pålegge kommunen å foreta nærare undersøkingar jf. forvaltningslova § 33, femte ledd.

Vedtak i klagesak kan ikkje påklagast, jf. forvaltningslova § 28. Fylkesmannen sitt vedtak i klagesak kan derfor ikkje påklagast til Landbruksdirektoratet.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal fattar vedtak om dispensasjon, jf. forskrifta § 18. Klagefristen er 3 veker frå søkjaren får vedtaket, jf. forvaltningslova § 29. Klage på avslag om dispensasjon skal sendast Fylkesmannen i Møre og Romsdal, jf. forvaltningslova § 32. På same måte som kommunen kan Fylkesmannen i Møre og Romsdal med heimel i forvaltningslova § 33 oppheve eller endre vedtaket, dersom han finn klagen grunngeven. Dersom Fylkesmannen i Møre og Romsdal ikkje finn klagen grunngeven, vil dokumenta i saka og ei tilråding bli sendt til Landbruksdirektoratet, som fattar endelig vedtak.

2.16 Tilbakebetaling/omgjerung av vedtak

Dersom det i etterkant av utbetalinga vert oppdaga at det er utbetalt for mykje tilskot, skal som hovudregel det feilaktige utbetalte tilskotet krevjast attende, jf. forskrifta § 22 og rundskriv 13/1-2 frå SLF.

For at tilbakebetaling skal kunne krevjast, må vedtaket som innvilga tilskotet gjerast om etter forvaltningslova § 35.

Dersom grunnen til at tilbakekrevjing av tilskotet blir vurdert, er at vedtaket om innvilging er ugyldig, må kommunen eller Fylkesmannen i Møre og Romsdal sende førehandsvarsel til søkjaren. Varselet må opplyse om at det er oppdaga at det har blitt utbetalt for mykje tilskot, at saka blir vurdert, og at utfallet av vurderinga kan bli at det kjem eit krav om tilbakebetaling av tilskotet, jf. forvaltningslova § 16. Er det t.d. utbetalt tilskot til dyr på utmarksbeite, og det seinare blir oppdaga at søkjaren ikkje hadde rett til slikt tilskot, må søkjar varslast om dette, og få ein frist til å uttale seg i saka.

Dersom Fylkesmannen i Møre og Romsdal vurderer å krevje tilbake tilskotet på grunn av at offentlige interesser tilseier det, må han underrette søkjaren om at vedtak om innvilging kan bli overprøvd, jf. forvaltningslova § 35 tredje ledd. Slikt brev må vere søkjaren i hende innan tre veker etter at det opprinnelege vedtaket vart fatta. Vedtaket om innvilging må i desse tilfella gjerast om innan tre månader etter at søkjaren fekk underrettinga.

Det finst meir informasjon om gjennomføring av tilbakebetaling i rundskriv «Rutiner for krav om tilbakebetaling ved utbetalinger av tilskudd fra Statens landbruksforvaltning», 60/07 og rundskriv 23/12 , frå SLF.

2.17 Motrekning og utlegg

Etter § 22 kan det gjerast motrekning mot tilskot gjennom Regionalt miljøprogram av ulike grunnar. Det gjeld dei same reglane som for produksjonstilskot. Sjå rundskriv 13/1-2 frå Landbruksdirektoratet.

2.18 Offentleg innsyn

Det gjeld dei same reglane som for produksjonstilskot. Sjå rundskriv 13/1-2 frå SLF.

3 Utfylling og retting av søknader

Merk dette:

- ✓ **Kontonummer** skal søkjaren holde ved like sjølv via Mitt Landbruksforetak i Altinn. Det er viktig å kontrollere om kontonummer er korrekt. Det kjem meir detaljar om dette seinare.
- ✓ **Mottatt dato:** Det er avgjerande at dette vert rett registrert for papirsøknader, særleg dersom innlevering er etter søknadsfristen. Datoen blir brukt til å berekne reduksjon i tilskot pga for sein levering.
- ✓ **Søkjaren si underskrift:** Papirsøknad skal vere underskriven av søkjaren eller ein som har rolle for dette registrert i Einingsregisteret. Med si underskrift forpliktar søkjaren seg overfor offentlege styremakter om at opplysningane i søknaden er fullstendige og korrekte. Det same gjeld innlevering via internett.

3.1 Særskilt om enkelte ordningar

3.1.1 Tilskot til drift av beitelag

Beitelaga skal også levere søknad i eStil. Dette tiltaket har eigen søknadsfrist, 1. november. Kommunen skal godkjenne nye beitelag.

3.1.2 Tilskot til skjøtsel av slåttemark

Dei føretaka som søker om tilskot til dette tiltaket, må ha inngått skjøtelsavtale med Fylkesmannen. Skjøtsel av naturbeitemarker er ikkje lenger med i RMP.

3.1.3 Tilskot til skjøtsel av bratt areal

Berekning av bratt areal skjer på grunnlag av ein høgdemodell frå Statens Kartverk. Gjennom 2013 vart eStil kritisert for at berekninga av bratt areal viste avvik i høve til tidlegare berekningar frå kommunane.

Fylkesmannen tilrår kommunen å bruke eStil sitt berekningsgrunnlag for utrekning av bratt areal. Det vil gje lik behandling i alle kommunar. Dersom kommunen likevel ønskjer å bruke eit anna kartgrunnlag, er det muleg. Kommunen må i så fall grunngje det i eStil, og må sjølv vedlikehalde kartmaterialet.

eStil krev at bratt areal blir fordelt på to tiltaksklasser, 1:3 eller brattare og mellom 1:5 og 1:3. I Møre og Romsdal har vi berre ei tiltaksklasse for alt bratt areal. Fordelinga må likevel gjerast, elles vert berekna tilskot feil. Kartløyninga i eStil inneheld opplysningar om kor bratt arealet er.

3.1.4 Tilskot til drift av beitelag

Einingsregisteret godkjenner ikkje lenger organisasjonsforma foreining (FOR), men vil ha laga over til organisasjonsforma samvirke (SAM). Lag som var godkjende som foreining i 2013 skal ha fått denne godkjenninga inndregen. Resultatet kan bli at beitelag med «feil» organisasjonsform kan bli sletta, og dermed gå glipp av tilskot. Samfunnet går samtidig glipp av verdifull statistikk om beiting i utmark, tap på beite, osv.

Kommunane bør vere aktive i forhold til beitelaga, for å gje nødvendig bistand til at flest mogleg av beitelaga i Møre og Romsdal kan søkje om tilskot til beitelag i haust. Det kan til dømes skje ved omorganisering eller samanslåing av beitelag.

3.1.5 Tilskot til beiting av kystlynghei

Tal sauer i søknad kan kontrollerast mot vaksne sauer i kode 133 (tal utegangarsau, som går ute heile året og stort sett klarer seg sjølv) i søknad om produksjonstilskot. Kode 133 inneheld alle, så det blir ingen nøyaktig kontroll, men ei rettesnor.

3.1.6 Tilskot til tilrettelegging av fuglebiotopar

Dette tiltaket har kome i stand for å stimulere til å ta vare på utryddingstrua fugleartar gjennom å avsette areal til hekkeplassar i enga, når det oppstår behov for det. Den enkelte bonde må ta kontakt med Fylkesmannen i kvart enkelt tilfelle, for å inngå avtale om å utsette haustinga til etter at fuglane har forlate hekkeplassen. Miljøvernavingdelinga inngår slike avtaler og bestemmer kor stort arealet skal vere. Det var ingen slike avtaler i 2013, men i 2014 har fleire bønder kontakta Fylkesmannen om hekkeplassar. Kommunane vil få opplysning om desse.

3.1.7 Tilskot til seterdrift med mjølkeproduksjon

Søkjarar med eiga seter skal skrive talet 1 i feltet i søknaden. Deltakarar på felleseter skal føre opp tal deltakarar, og alle som deltek på same setra skal føre opp likt tal deltakarar. Talet omfattar dei som fyller vilkåra i forskrifta, dvs driv mjølkeproduksjon på setra i minst 5 veker, og er uavhengig av om føretaket har skote inn andeler i setra eller ikkje. Kommunen må sjå til at alle på same setra har ført opp likt tal deltakarar, og eventuelt rette dette.

Tilskot til foredling av produkt på setra vart frå 2011 skilt ut som eit eige tilskot. Endringa gjer det mogleg med meir rettferdig utmåling av tilskot i dei tilfelle berre ein eller få deltakarar på felleseter deltek i foredling. Føretak som driv foredling av produkt på seter, må føre opp både tal deltakarar på setra og tal deltakarar i foredling på setra, men talet kan altså vere ulikt. Dvs det er berre føretak som driv mjølkeproduksjon på setra som kan få tilskot til foredling av produkt på setra.

3.1.8 Tilskot til stell av automatisk freda gravminne på innmark

I følgje forskrifta må gravminnet vere registrert i eit register godkjent av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. For å kunne godkjennast for tilskot, må gravminnet vere registrert minst ein av følgjande plassar:

1. Økonomisk kartverk (Merka med «R»)
2. Riksantikvaren sin database «Askeladden»
3. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, kulturavdelinga

Automatisk freda gravminne er registrert i kartløyninga i eStil, og det er ikkje mogleg å registrere gravminne ut over det som ligg i kartet. I enkelte tilfelle er gravminne registrert som gravfelt. I andre tilfelle kan det vere mange enkeltregistreringar av gravminne. I miljøprogrammet for fylket vårt finst berre tiltaket gravminne. Kommunen treng ikkje teikne inn alle gravminna i ei stor samling enkeltgravminne. Det er også muleg å markere eitt punkt i kartet, og så skrive kor mange gravminne som finst i tilknytning til dette punktet.

Automatisk freda gravminne som ikkje finst på ØK eller i «Askeladden», må godkjennast av kulturavdelinga i Møre og Romsdal fylkeskommune.

Kommunen kan løyve SMIL-midlar til ein større eingongsinnsats, til dømes tynning av lauvskog, slik at gravminne kan godkjennast for tilskot gjennom Regionalt miljøprogram.

Søkjaren må ha miljøplan trinn 2, som beskriv korleis gravminnet skal skjøttast.

3.1.9 Tilskot til utsett jordarbeiding

I dette tiltaket må søkjarane føre opp det arealet der dei planlegg å utsetje jordarbeidinga. Deretter kan søkjarane melde om endringar av dette fram til 01.11. Melding om endringar bør søkjaren melde skriftleg til kommunen, og kommunen justerer søknaden i eStil.

I det nasjonale miljøprogrammet er det 4 erosjonsklasser + Ikkje erosjonsklassifisert areal, og dermed også i eStil. Dette føreset fordeling av arealet i rett erosjonsklasse, men her i fylket er ikkje erosjonsklassifisering utført. Det vert berekna tilskot berre for areal ført i ei av erosjonsklassene 1-4. Derfor har vi av sikkerheitsomsyn ført på same satsen for dei 4 erosjonsklassene.

Kommunen kan berekne erosjonsrisiko, eller alt areal kan førast i same klasse. **Der det ikkje vert berekna erosjonsrisiko, skal alt areal med utsett jordarbeiding førast i same klasse over heile fylket, erosjonsklasse 4. NB!** Dersom arealet er ført opp under 5.12.44.500 - Ikkje erosjonsklassifisert, vert det heller ikkje berekna tilskot for arealet.

4 Maskinelle kontrollar

Søknadene vert kontrollert maskinelt etter kvart, og resultatet presentert direkte i eStil.

5 Stikkprøvekontroll

Kontroll av søknadane er heimla i § 19 i forskrift om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram. Føremålet med kontrollen er å undersøke om data i søknadane er korrekte, slik at søkjaren får rett berekning og utbetaling. Kommunen må gjennomføre risikovurdering av søknadane i sin kommune, sett i høve til tilskotsreglane, saksbehandlingsreglar og forvaltningslova.

Minst 5 % av søknadane skal kontrollerast. Kommunen kan kontrollere søknader om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram frå dei same føretaka som er trekt ut for kontroll etter søknad om produksjonstilskot. Dersom uttrekte søkjarar let vere å søkje om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram, skal kommunen supplere liste over føretak som skal kontrollerast

med andre, slik at minst 5 % av søknadane vert kontrollert. Kommunen bør trekkje ut andre søknader i tillegg, basert på risikovurdering, jf. forskrifta § 19.

Gjennomføring av kontrollen med tilskot gjennom Regionalt miljøprogram kan gjerast etter dei same retningslinjene som for produksjonstilskot. Sjå derfor rundskriv 13/1-2 frå SLF.

6 Utlevering av data frå søknader om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram

Søknader om tilskot gjennom Regionalt miljøprogram er same type data som produksjonstilskot, og dei byggjer på dei same grunnlagsdata. Det gjeld derfor dei same retningslinjene for utlevering av data i desse sakene som for produksjonstilskot. Sjå derfor rundskriv 23/12 frå SLF.

Spørsmål om Regionalt miljøprogram for Møre og Romsdal kan rettast til landbruksavdelinga i Fylkesmannen i Møre og Romsdal ved:

Arnold Hoddevik	71 25 81 54	arnold.hoddevik@fmmr.no
Magna Bergem	71 25 81 37	Magna.bergem@fylkesmannen.no
Ottar Longva	71 25 81 25	ottar.longva@fylkesmannen.no

Med helsing

Anne Berit Løset (e.f.)
Landbruksdirektør

Arnold Hoddevik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

kopi:

Møre og Romsdal bondelag
Møre og Romsdal bonde- og småbrukarlag
Landbruksdirektoratet

Postboks 2047
v/Ingvild Hansen Nystad

6402 MOLDE
6214 NORDDAL

Postboks 8140 Dep.

0033 OSLO